

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-238/20-T

Název	Základní škola, Ostrava-Hrabůvka, U Haldy 66, příspěvková organizace
Sídlo	U Haldy 66, 700 30 Ostrava-Hrabůvka
E-mail	sk_uhaldy@volny.cz
IČ	61989266
Identifikátor	600171680
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Dana Jařabáčová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	U Haldy 66, 700 30 Ostrava-Hrabůvka
Termín inspekční činnosti	17. 2. 2020 – 20. 2. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola, Ostrava-Hrabůvka, U Haldy 66, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. Škola je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona. Zaměřuje se především na vzdělávání žáků s poruchami chování a s mentálním postižením. Počet žáků s podpůrným opatřením různých druhů a stupňů každoročně narůstá. K termínu inspekční činnosti se v 19 speciálních třídách základní školy vzdělávalo 147 žáků. V některých třídách jsou zařazeni žáci dvou a více ročníků. Školní družina poskytovala zájmové vzdělávání 54 žákům ve čtyřech odděleních.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci od roku 2003. Při řízení využívá své odborné zkušenosti a manažerské schopnosti. Koncepční záměry, zaměřené na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, se daří průběžně realizovat. Ředitelka uplatňuje otevřený způsob řízení a vstřícný přístup k pedagogům, žákům i jejich zákonným zástupcům. Vychází z jasně delegovaných pravomocí na další pedagogické pracovníky (zástupkyně ředitelky, školní poradenský tým, třídní učitelé). S pedagogickou radou projednává všechny důležité aspekty vzdělávání, včetně potřebných opatření k jednotlivým zjištěním. Principy řízení respektují velikost školy, umožňují její plynulé fungování a operativní řešení problémů. Kontrolní činnost vedení školy je prováděna kontinuálně v rámci každodenního chodu školy.

Personální podmínky školy umožňují kvalitní realizaci vzdělávacího procesu. Pedagogický sbor je posílen o dostatečný počet asistentů pedagoga tak, aby byla zajištěna všem žákům účinná realizace podpůrných opatření. Průběžná spolupráce pedagogů na neformální úrovni, založená zejména na výměně zkušeností, informací o jednotlivých žácích a vzájemné spolupráci na celoškolských tematických projektech, zvyšuje účinnost vzdělávání. Tato průběžná spolupráce vhodně nahrazuje činnost metodických orgánů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vyplývá z aktuálních potřeb a specifik školy, což se příznivě odrazilo ve výuce.

Vybavení kmenových tříd je na standardní úrovni, jsou udržované a esteticky podnětné. Některé odborné učebny však vykazují známky opotřebení, je vhodné vyměnit žakovský nábytek. Budova školy ještě neprošla zateplením a výměnou zastaralých oken (především únik energie). K pohybovým aktivitám žáků slouží dvě dobře materiálně zajištěné tělocvičny. Projektové aktivity školy přispěly k vybudování kvalitního zázemí pro školní dílny, které výrazně podporují rozvoj pracovních kompetencí žáků. Školní družina využívá jak jednu kmenovou třídu, tak vlastní prostory, které jsou vhodně upraveny pro zájmové aktivity.

Školní poradenské pracoviště ve složení výchovná poradkyně, školní metodik prevence a školní psycholog umožňuje kvalitně zajišťovat poradenské služby. Prevence rizikového chování vychází ze zpracovaného minimálního preventivního programu, který je následně realizován prostřednictvím cíleně zaměřených akcí např. protidrogová prevence, předcházení kriminalitě, šikaně, kyberšikaně. Tyto aktivity účelně doplňují vzdělávací obsah některých předmětů. Výchovná poradkyně klade zvýšený důraz na výchovnou prevenci a profesní poradenství žáků.

Škola účelným hospodařením s finančními prostředky a zapojením do celé řady projektů účelně využila těchto prostředků ke zvýšení kvality vzdělávání a zlepšení materiálních podmínek žáků (vybavení nové třídy a školní družiny nábytkem, zakoupení tabletů atd.). V rámci zlepšení stravovacích návyků u žáků je zapojena do projektů „Ovoce do škol“ a „Zelenina a ovoce do škol“. Systém úrazové prevence je funkční, přispívá k němu její

vyhodnocování i prostředí s maximálním individuálním přístupem. Škola tak podporuje zdravý, sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při vzdělávání a sním souvisejících činnostech.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve škole probíhalo podle několika školních vzdělávacích programů. V šesti třídách pro žáky s poruchami chování je výuka realizována podle školního vzdělávacího programu vycházejícího z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“). V sedmi třídách se žáci vzdělávali podle minimální úrovně pro úpravy očekávaných výstupů RVP ZV v rámci podpůrných opatření doporučených školským poradenským pracovištěm. V šesti třídách pro žáky s mentálním postižením poskytovali učitelé základy vzdělání podle vzdělávacího programu upraveného pro základní školu speciální.

Průběh vzdělávání ve škole byl sledován hospitacemi ve všech třídách. Společným znakem sledované výuky byl vstřícný a respektující přístup pedagogů k žákům a přátelská a podporující pracovní atmosféra. Málopočetné kolektivy tříd a vhodné prostorové uspořádání učeben umožňovaly pedagogům individualizovaný a v mnoha případech potřebný diferenciováný přístup vzhledem ke vzdělávacím potřebám, osobnostním předpokladům a odlišnému pracovnímu tempu jednotlivých žáků. Učitelé prokazovali velmi dobrou znalost schopností a možností každého žáka. Sledovaná výuka byla vždy výborně připravena, učitelé kladli důraz na vstupní i průběžnou motivaci (pochvaly a povzbuzení s cílem posílit sebevědomí žáků). Během výuky se střídala kvalitní frontální práce doplňovaná řízeným rozhovorem se samostatnou prací žáků. Při vzdělávání byla uplatňována diferenciací rozsahu učiva, která odpovídala nárokům na žáky různých ročníků zařazených v jedné třídě a jejich vzdělávacím možnostem. Efektivitu výuky zvyšovala funkční spolupráce učitele s asistentem pedagoga, a to především při plnění odlišně zadaných úkolů.

Vzdělávací obsah ve sledované výuce vycházel z dosavadních znalostí a dovedností žáků. V části výuky byly realizované činnosti přizpůsobeny tak, aby žáci dosáhli v rámci svých vzdělávacích možností co nejlepšího výsledku (tvoření dvojic či skupin podle individuálních schopností). Učební látka byla probírána v souvislostech, nechybělo uplatňování mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praktickými příklady z vlastní zkušenosti žáků. Průběh vyučovacích hodin učitelé dobře promýšleli, pro pochopení učiva využívali řadu názorných pomůcek včetně prostředků informačních a komunikačních technologií (např. iPady). Ve většině hodin byli žáci aktivizováni střídáním činností nebo využitím didaktické hry. Žáci spolupracovali na úrovni odpovídající jejich schopnostem, zadané úkoly vždy dokončovali, samostatně či s dopomocí pedagoga nebo asistenta pedagoga. Učitelé promyšleně nabízeli žákům aktivity podporující objevování a tvořivost. Současně ve spolupráci s asistenty pedagoga dbali na to, aby žáci dodržovali předem stanovená pravidla chování i práce, značný důraz kladli na rozvoj komunikace. Případné agresivní projevy některých žáků, vyplývající z jejich zdravotní indispozice, byly vyučujícími a asistentkami pedagoga citlivě korigovány, byla zajištěna stálá bezpečnost všech žáků. Žáci se závažným mentálním postižením a poruchou autistického spektra měli zajištěn strukturovaný vizualizovaný režim dne, který jim pomáhal v lepší orientaci ve výuce a zajišťoval pocit bezpečí.

Ve většině případů pedagogové poskytovali žákům okamžitou zpětnou vazbu o jejich momentálních výkonech a úspěšnosti i projevech chování. Při hodnocení byli objektivní, zaměřovali se na pozitivní hodnocení, které žáky stimulovalo pro plnění dalších úkolů

i běžných činností. Individuální přístup speciálních pedagogů zajišťoval, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené jeho potřebám s využitím podpůrných opatření optimálně rozvíjel a dosahoval svého osobního maxima. Na žáky byly kladeny přiměřené požadavky, které korespondovaly s výstupy příslušných školních vzdělávacích programů nebo individuálních vzdělávacích plánů.

Na vzdělávání v základní škole smysluplně navazovalo zájmové vzdělávání ve školní družině, které přispívalo k rozvoji osobností žáků a jejich zájmů, rozvíjelo jejich kompetence a podporovalo sociální vazby. Vychovatelky účelně přizpůsobovaly činnost i aktuálnímu zdravotnímu stavu žáků využíváním relaxačních technik, sedacích vaků, pohovek i návštěvou snoezelenu.

Pestrá nabídka mimoškolních aktivit, které si škola sama zajišťuje, umožňuje žákům rozšiřovat a prohlubovat vědomosti a dovednosti v různých oblastech – sportovní, tvořivé či umělecké. Prostřednictvím nabízených aktivit jsou žáci podporováni v aktivním trávení volného času.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování dosažené úrovně znalostí a vědomostí žáků školy jsou využívány běžné nástroje (ústní zkoušení, písemné práce, aktivita v hodinách). Vzhledem ke vzdělávacím specifikům žáků není uskutečňováno externí testování. Nicméně škole schází sdílení a předávání metodických zkušeností se školami obdobného zaměření za účelem srovnání vzdělávacího procesu a jeho výsledků. Ve škole je uplatňováno hodnocení klasifikačním stupněm, slovním hodnocením a kombinací slovního hodnocení s klasifikačním stupněm. Slovní hodnocení na vysvědčení má především motivační charakter, napomáhá objektivně vyjádřit nejen úroveň získaných schopností žáků, míru zvládnutých dovedností, návyků a samostatnosti, ale také jejich motivaci k jednotlivým činnostem.

Průběžné i celkové výsledky vzdělávání žáků vykazovaly ve sledovaném období stabilní úroveň. Záznamy z pedagogických rad dokládají, že jsou individuální pokroky a výchovné problémy žáků průběžně sledovány a periodicky vyhodnocovány. K jednotlivým zjištěním jsou přijímána potřebná opatření. Efektivitu realizovaných podpůrných opatření ve školním roce 2018/2019 dokládá nízký počet neprospívajících žáků. Škola jim i žákům ohroženým školním neúspěchem poskytuje možnost doučování.

V loňském školním roce bylo evidováno 170 neomluvených hodin u čtyř žáků. Škola tuto absenci efektivně řešila ve spolupráci se zákonnými zástupci, výchovným radcem, metodikem prevence a odborem sociálně-právní ochrany dětí a přijala účinná opatření.

Systém poradenských služeb školy je komplexní a funkční. Školní poradenské pracoviště vytváří účinnou odbornou a metodickou podporu pro žáky, vyučující i zákonné zástupce. Dobře nastavené preventivní mechanismy, zejména úzká spolupráce s ostatními pedagogy, pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry přispívají k úspěšnému řešení vzniklých problémů v jejich počátku.

Škola získává důležitou zpětnou vazbu o úspěšnosti svých žáků - absolventů v dalším vzdělávání v rámci pořádaných exkurzí pro stávající žáky. Úspěšnost v dokončení terciálního vzdělávání je 50 %.

Činnosti ve školní družině volně navazují na základní vzdělávání, zábavnou formou rozšiřují vědomosti, zdokonalují praktické i sociální dovednosti žáků a přispívají ke smysluplnému využití volného času. Zároveň jsou také součástí prevence rizikového chování. Úroveň

dosažených výsledků je zřejmá například z dokončených výrobků, vystavených výkresů nebo společných výstupů z uskutečněných projektů.

Závěry

Vývoj školy

Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 došlo k nárůstu počtu tříd a tím i pedagogických pracovníků školy.

Skladba speciálních vzdělávacích potřeb žáků je náročnější, přibývá podpůrných opatření různých druhů a stupňů.

Doposud nedošlo k revitalizaci budovy a výměně zastaralých oken, dochází tak ke zvýšené energetické náročnosti.

Silné stránky

Efektivní podpora individuálních schopností a dovedností žáků ve výuce rozvíjí jejich osobnostní a sociální předpoklady.

Účelná a systematická příprava žáků v praktických dovednostech podporuje jejich pracovní kompetence pro další uplatnění v praxi nebo v navazujícím vzdělávání.

Nastavený způsob výuky vede žáky k pochopení souvislostí mezi školními znalostmi a jejich uplatněním v reálném životě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Škole schází sdílení a předávání metodických zkušeností se školami obdobného zaměření.

Materiální vybavení některých učeben neposkytuje odpovídající zázemí k realizaci vzdělávacích aktivit, pro které jsou určeny.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Navázat spolupráci se školami obdobného charakteru v oblasti předávání zkušeností v oblasti průběhu a výsledků vzdělávání.

Jednat se zřizovatelem v oblasti modernizace vybavení, revitalizace budovy a výměny oken.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Oznámení zřizovatele o pokračování výkonu funkce ředitele ze dne 15. 6. 2018
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Kruček pro krůček“ platný od 1. 9. 2016, včetně změn
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Krok z krokem“ 1. stupeň platný od 1. 9. 2011 včetně změn
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Krok za krokem“ 2. stupeň platný od 1. 9. 2017 včetně změn
5. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální I. a II. díl platný od 1. 9. 2010 včetně změn
6. Školní vzdělávací program školní družiny „Jaro, léto, podzim, zima v družině je vždycky prima“ platný od 1. 9. 2019
7. Školní řád základní školy ze dne 1. 2. 2020
8. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2019
9. Třídní knihy základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2019/2020
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2018/2019
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (vzorek)
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2019/2020
13. Záznamy z pedagogických rad ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020
14. Rozvrh vyučovacích hodin platný pro školní rok 2019/2020
15. Školní matrika vedená ve školním roce 2019/2020 (vzorek)
16. Dokumentace školního poradenského pracoviště vedená ve školním roce 2019/2020
17. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků platná ve školním roce 2019/2020
18. Dokumentace k finančním podmínkám školy za rok 2018 a 2019
19. Dokumentace školy ke školnímu stravování žáků vedená ve školním roce 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iveta Galušková v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Mgr. Kazimierz Worek v. r.

Mgr. Jana Franková, školní inspektorka

Mgr. Jana Franková v. r.

Ing. Pavel Hon, kontrolní pracovník

Ing. Pavel Hon v. r.

V Ostravě 2. března 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Dana Jařabáčová
ředitelka školy

Mgr. Dana Jařabáčová v. r.

V Ostravě 9. března 2020